

Jaarcijfers 2010 en trendcijfers 2006-2010

Oefentherapie Mensendieck

LIPZ

Landelijke Informatievoorziening Paramedische Zorg

Gegevens in deze publicatie kunnen gebruikt worden onder vermelding van:

Kooijman MK, Barten JA, Swinkels ICS, Veenhof C.
Jaarcijfers 2010 en trendcijfers 2006-2010 oefentherapie
Mensendieck. Landelijke Informatievoorziening
Paramedische Zorg. Utrecht: NIVEL,
<http://www.nivel.nl/lipz>

Voorwoord

Dit rapport bevat de jaar- en trendcijfers van de Landelijke Informatievoorziening Paramedische Zorg (LiPZ) voor de beroepsgroep oefentherapie Mensendieck. Evenals voorgaande jaren worden in dit rapport kenmerken van de patiënt, de verwijzing, het gezondheidsprobleem, de behandeling en de evaluatie van de behandeling weergegeven van patiënten die behandeld zijn in de algemene, eerstelijns praktijk voor oefentherapie Mensendieck. Onderscheid wordt gemaakt in gegevens over het kalenderjaar 2010 en trendgegevens over de kalenderjaren 2006 tot en met 2010.

In dit rapport worden resultaten omtrent het aantal behandelingen en de behandelduur zowel weergegeven per kalenderjaar als per behandelingsperiode.

LiPZ is een netwerk van circa 40 extramurale fysiotherapiepraktijken, circa 20 praktijken voor oefentherapie Cesar, circa 20 praktijken voor oefentherapie Mensendieck en circa 20 praktijken voor diëtetiek. Het exacte aantal deelnemende praktijken wisselt per jaar en daardoor schommelt eveneens het aantal patiënten per jaar.

Inhoudsopgave

PATIËNTKENMERKEN	4
GESLACHT EN LEEFTIJD	4
CHRONISCHE AANDOENING	6
HOOGST GENOTEN OPLEIDING	8
SAMENVATTING PATIËNTKENMERKEN	10
AANMELDING	11
WIJZE VAN TOEGANG	11
SOORT KLACHT	13
SAMENVATTING VERWIJZING	15
GEZONDHEIDSPROBLEEM	16
PARAMEDISCHE DIAGNOSECODE	16
DUUR KLACHT	18
RECIDIEF KLACHT	20
ONTSTAANSWIJZE KLACHT	22
EERDERE ZORG	23
SAMENVATTING GEZONDHEIDSPROBLEEM	26
BEHANDELING	27
BEHANDELDOELEN	27
BEHANDELOMVANG – AANTAL ZITTINGEN PER KALENDERJAAR	29
BEHANDELOMVANG – AANTAL ZITTINGEN <i>PER BEHANDELEPISODE</i>	33
BEHANDELOMVANG – BEHANDELDUUR PER KALENDERJAAR	34
BEHANDELOMVANG – BEHANDELDUUR <i>PER BEHANDELEPISODE</i>	38
PRESTATIES	39
VERRICHTINGEN	41
SAMENVATTING BEHANDELING	43
EVALUATIE	44
REDEN EINDE ZORG	44
RESULTAAT	46
SAMENVATTING EVALUATIE	48

Patiëntkenmerken

Geslacht en leeftijd – trendcijfers

Het aantal mannen dat de oefentherapeut Mensendieck bezoekt laat sinds 2008 een dalende trend zien. De gemiddelde leeftijd nam van 2006 tot en met 2008 ieder jaar toe, maar daalt sindsdien ieder jaar licht.

tabel: Demografische kenmerken van patiënten naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

		2006	2007	2008	2009	2010
Geslacht	Mannen	29,2	27,6	29,2	28,3	26,2
	Vrouwen	70,8	72,4	70,8	71,6	73,8
Leeftijd	0-14 jr	10,6	11,2	11,9	11,4	9,7
	15-24 jr	18,6	17,2	16,2	16,2	18,6
	25-34 jr	17,3	16,6	15,0	16,6	17,7
	35-44 jr	18,6	17,7	17,8	17,2	16,1
	45-54 jr	13,8	15,0	14,2	14,0	13,3
	55-64 jr	9,7	10,8	11,9	12,2	12,5
	65-74 jr	6,7	6,4	7,9	7,4	7,3
	>=75 jr	4,8	5,1	5,1	5,0	4,7
Gemiddelde leeftijd		38,1	38,8	39,5	39,4	39,1
Aantal patiënten in LIPZ		2.472	2.762	2.901	3.068	3.039
Geslacht onbekend		1	0	0	1	1
Leeftijd onbekend		0	0	0	0	0

© LIPZ

Patiëntkenmerken

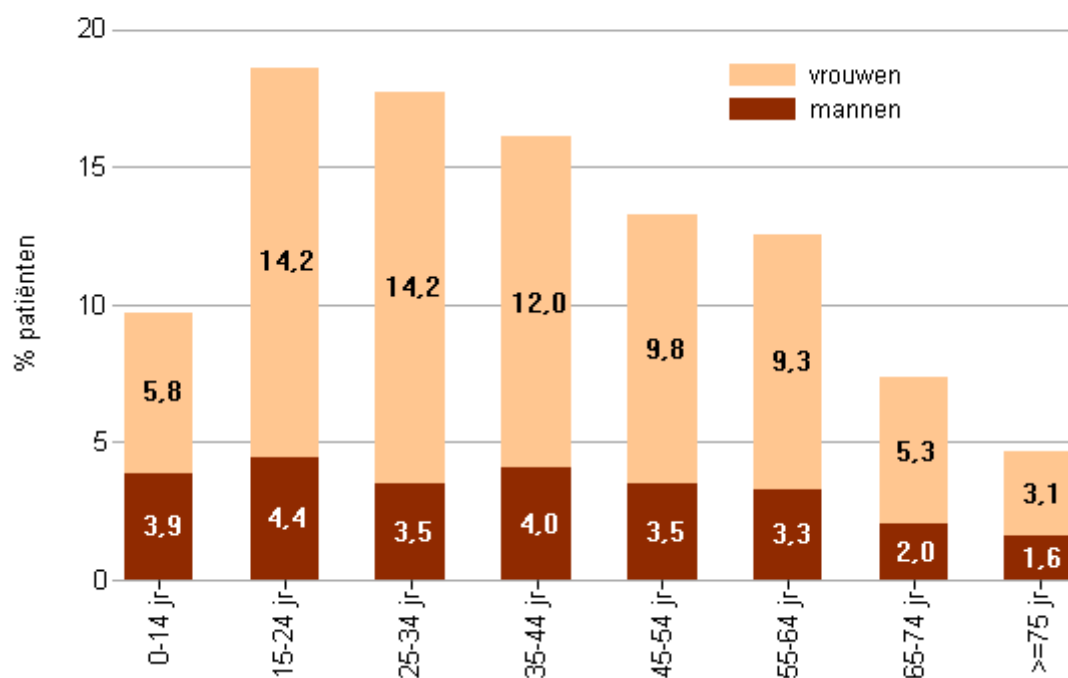
Geslacht en leeftijd – cijfers 2010

In 2010 lag het percentage mannelijke patiënten in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck op 26,2%. Patiënten in de leeftijdscategorie 15-24 jaar waren het meest vertegenwoordigd (18,6%) en ca vijf procent van de patiënten is 75 jaar of ouder. De gemiddelde leeftijd van de patiënt die door de oefentherapeut Mensendieck behandeld wordt ligt op 39 jaar.

tabel: Demografische kenmerken van patiënten die in 2010 behandeld zijn in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

		2010
Geslacht	Mannen	26,2
	Vrouwen	73,8
Leeftijd	0-14 jr	9,7
	15-24 jr	18,6
	25-34 jr	17,7
	35-44 jr	16,1
	45-54 jr	13,3
	55-64 jr	12,5
	65-74 jr	7,3
	>=75 jr	4,7
Gemiddelde leeftijd		39,1
Aantal patiënten in LIPZ		3.039
Geslacht onbekend		1
Leeftijd onbekend		0

figuur: Leeftijdsverdeling naar geslacht van patiënten die in 2010 zijn behandeld in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (n=3039)

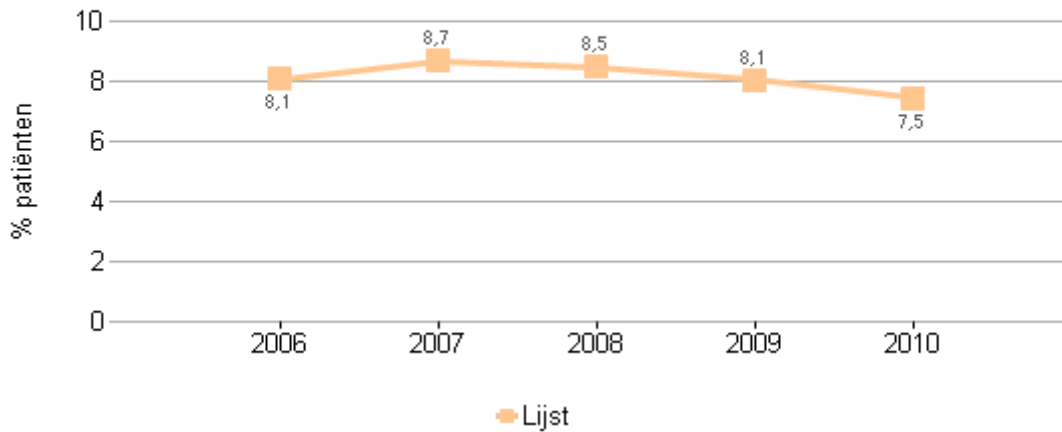

Patiëntkenmerken

Chronische aandoening – trendcijfers

Tussen 2006 en 2007 was een stijgende lijn te zien van het percentage patiënten met een aandoening die voorkomt op de lijst waarvoor langdurige of intermitterende therapie is geïndiceerd (VWS-lijst). Sinds 2008 is deze stijgende trend omgebogen naar een dalende trend.

figuur: Percentage patiënten met een aandoening die voorkomt op de lijst met aandoeningen die langdurige of intermitterende therapie behoeven (vws-lijst) naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck

Patiëntkenmerken

Chronische aandoening – cijfers 2010

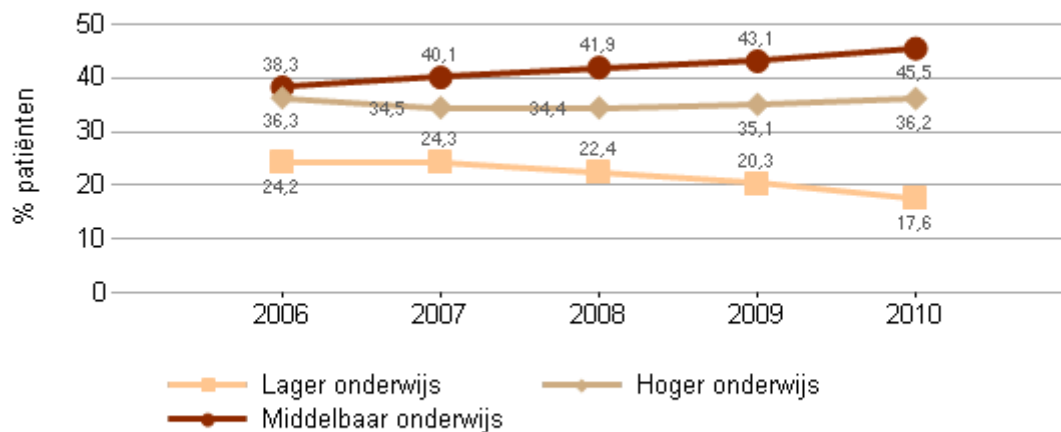
In 2010 bezocht zeven en een half procent van de patiënten de oefentherapeut Mensendieck in verband met een aandoening die voorkomt op de lijst met aandoeningen die langdurig of intermitterend therapie behoeven.

Patiëntkenmerken

Hoogst genoten opleiding – trendcijfers

Het percentage patiënten dat middelbaar onderwijs heeft gevolgd, is sinds 2006 gestegen ten koste van het aandeel patiënten dat lager onderwijs heeft gevolgd. Deze stijging van het opleidingsniveau past binnen de stijgende lijn van het opleidingsniveau in de Nederlandse beroepsbevolking welke gerapporteerd wordt door het Centraal Bureau voor de Statistiek¹.

figuur: Hoogst genoten opleidingsniveau van patiënten ouder dan 15 jaar naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck.

* Lager onderwijs omvat basisonderwijs en VMBO praktijkonderwijs; middelbaar onderwijs omvat VMBO theorieonderwijs, HAVO en MBO; hoger onderwijs omvat VWO, HBO en universitair onderwijs

¹ CBS Statline. Beroepsbevolking; behaalde onderwijs naar herkomst geslacht en leeftijd, 14 april 2011. <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=71822NED&D1=0-1&D2=0&D3=0&D4=0-4&D5=a&D6=0&D7=0,4-I&HD=110405-1452&HDR=T,G2,G1,G5,G6&STB=G4,G3>

Patiëntkenmerken

Hoogst genoten opleiding – cijfers 2010

Ruim 45% van de patiënten in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck heeft een opleiding op middelbaar niveau afgerond. Het percentage hoogopgeleiden ligt op 36% en 18% is laagopgeleid.

tabel: Hoogst genoten opleidingsniveau van patiënten ouder dan 15 jaar die in 2010 zijn behandeld in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

	2010
Lager onderwijs	17,6
Middelbaar onderwijs	45,5
Hoger onderwijs	36,2
Anders	0,7
Aantal patiënten in LIPZ	2.007
Onbekend	650

* Lager onderwijs omvat basisonderwijs en VMBO praktijkonderwijs; middelbaar onderwijs omvat VMBO theorieonderwijs, HAVO en MBO; hoger onderwijs omvat VWO, HBO en universitair onderwijs

Samenvatting patiëntkenmerken

Trend

De gemiddelde leeftijd van patiënten bij de oefentherapeut Mensendieck is sinds 2009 gedaald, waar in 2006 tot en met 2008 nog een stijging te zien was. Ook het percentage patiënten met een aandoening die voorkomt op de lijst waarvoor langdurig of intermitterend therapie is geïndiceerd is afgenomen. Het opleidingsniveau van patiënten is in de afgelopen jaren gestaag gestegen, dit is in overeenstemming de stijging van het opleidingsniveau van de Nederlandse beroepsbevolking.

Jaar

Het percentage mannelijke patiënten lag in 2010 op 26,2%. Patiënten in de leeftijdscategorie 15-24 jaar waren het meest vertegenwoordigd (18,6%), patiënten in de leeftijdscategorie >75 jaar waren het minst vertegenwoordigd. Ruim zeven procent van de patiënten had een aandoening die voorkomt op de lijst met aandoeningen waarvoor langdurig of intermitterend therapie is geïndiceerd.

Aanmelding

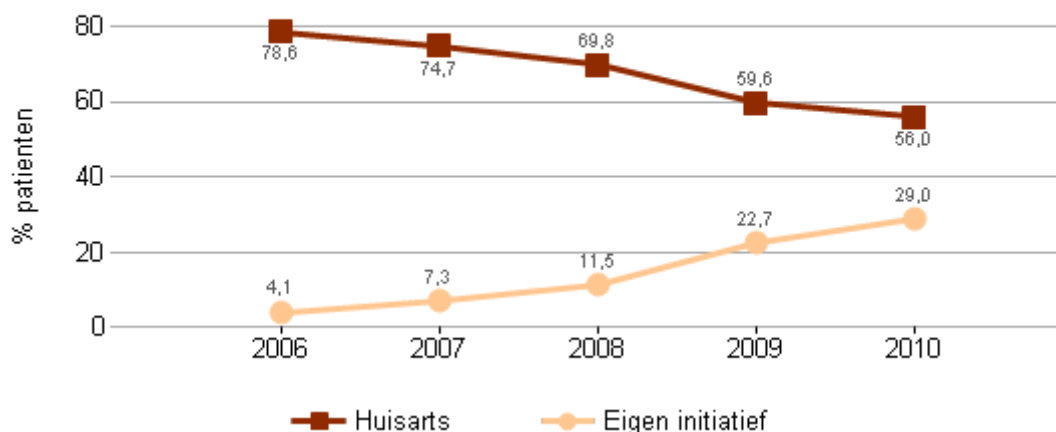
Wijze van toegang – trendcijfers

Tussen 2006 en 2010 is het percentage patiënten dat de oefentherapeut Mensendieck bezoekt op verwijzing van de huisarts gedaald van 79% naar 56%. Het percentage patiënten dat verwezen werd door de medisch specialist nam van 2006 tot en met 2009 toe, maar is in 2010 gedaald (-2,7%). Door de invoering van de Directe Toegang Oefentherapie medio 2008 is het percentage patiënten dat op eigen initiatief naar de oefentherapeut komt sterk toegenomen van vier procent tot 29%. De definitie van DTO die hier is gebruikt, is dat patiënten zonder tussenkomst van een verwijzer bij de oefentherapeut Mensendieck zijn gekomen. Indien er wel contact is geweest, maar er is geen verwijfsbrief uitgeschreven, wordt de patiënt toch beschouwd als 'verwezen'.

tabel: Verwijsgegevens van patiënten naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

	2006	2007	2008	2009	2010
Huisarts	78,6	74,7	69,8	59,6	56,0
Medisch specialist	17,0	18,0	18,6	17,8	15,1
Bedrijfsarts	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Eigen initiatief	4,1	7,3	11,5	22,7	29,0
Aantal patiënten in LIPZ	2.086	2.482	2.708	2.794	2.693
Onbekend	386	280	193	274	346

figuur : Percentage patiënten dat via de huisarts of op eigen initiatief naar de oefentherapeut Mensendieck ging naar jaar van behandeling.

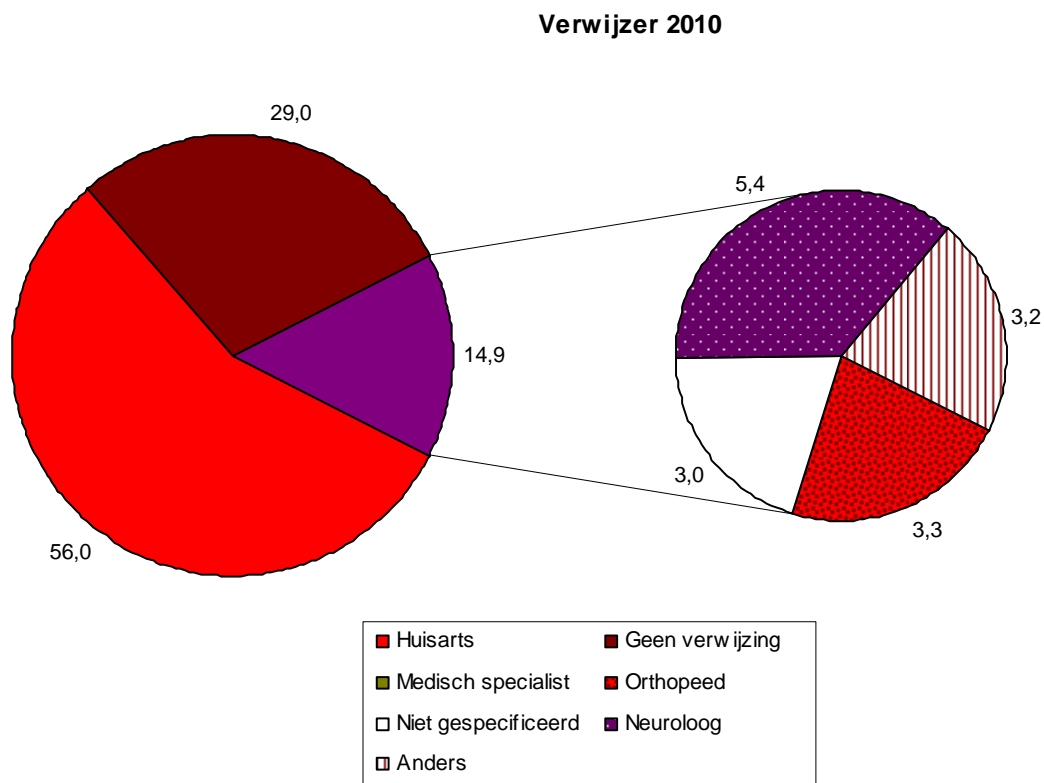

Aanmelding

Wijze van toegang – cijfers 2010

In 2010 bezocht 56% van de patiënten de oefentherapeut op verwijzing van de huisarts. Negenentwintig procent maakte gebruik van de regeling Directe Toegang Oefentherapie.

figuur: Soort verwijzer van patiënten die in 2010 zijn behandeld in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten) (n = 2693)

Aanmelding

Soort klacht – trendcijfers

In het LIPZ-netwerk registreren oefentherapeuten Mensendieck de verwijstekst van de verwijfsbrief, die zij van de huisarts of medisch specialist ontvangen. Deze tekst (de verwijfsdiagnose) wordt door onderzoeksassistenten gecodeerd naar de ICPC-codering. Als patiënten zonder verwijfsing komen, wordt de klacht (in medische termen) door de therapeut genoteerd. Ook deze klacht wordt gecodeerd naar de ICPC-codering.

Sinds 2006 heeft ca 30% van de patiënten in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck rugklachten, dit is daarmee de meest voorkomende klacht. Het betreft met name niet nader omschreven rugklachten en lage rugpijn zonder uitstraling maar vijf tot zeven procent van de patiënten komt met lage rugpijn met uitstraling. Het percentage patiënten met problemen in het gebied van de cervicale wervelkolom is na een dip in 2009 weer terug op het niveau van de jaren daarvoor.

tabel: Meest voorkomende verwijfsdiagnosen (verwezen patiënten) of klachten (in het geval van directe toegang), gecodeerd naar de International Classification of Primary Care (ICPC), van patiënten naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

	2006	2007	2008	2009	2010
L02 Rug symptomen/klachten	11,7	11,6	12,2	13,0	13,7
L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	13,9	12,9	12,9	12,8	12,3
L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	8,1	8,2	7,5	7,5	7,6
L83 Syndroom cervicale wervelkolom	6,0	6,2	6,5	5,3	6,2
L86 Lage-rugpijn met uitstraling	6,2	5,5	7,1	6,9	5,3
L85 Verworven afwijking wervelkolom	6,1	6,0	6,5	5,9	4,9
A99 O.a. houding, loopproblematiek	5,8	5,8	5,1	5,9	4,9
R98 Hyperventilatie	4,6	4,2	3,3	3,3	3,9
L08 Schouder symptomen/klachten	3,1	2,7	3,1	2,8	2,7
L84 Artrose/spondylose wervelkolom	1,2	1,4	1,7	2,3	2,4
Overige	33,4	35,6	34,0	34,4	36,0
Aantal patiënten in LIPZ	2.308	2.506	2.749	2.830	2.621
Onbekend	164	256	152	238	418

Aanmelding

Soort klacht – cijfers 2010

In 2010 luidde bij 13,7% van de patiënten de diagnose ‘rug symptomen/klachten’. Lage rugpijn zonder uitstraling kwam voor bij 12,3% van de patiënten. Zesendertig procent van de klachten kon niet geschaard worden onder één van de aandoeningen uit de top 10.

tabel: Meest voorkomende verwijfsdiagnosen (verwezen patiënten) of klachten (in het geval van directe toegang), gecodeerd naar de International Classification of Primary Care (ICPC), voor patiënten die in 2010 zijn behandeld in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

	2010
L02 Rug symptomen/klachten	13,7
L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	12,3
L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,6
L83 Syndroom cervicale wervelkolom	6,2
L86 Lage-rugpijn met uitstraling	5,3
L85 Verworven afwijking wervelkolom	4,9
A99 O.a. houding, loopproblematiek	4,9
R98 Hyperventilatie	3,9
L08 Schouder symptomen/klachten	2,7
L84 Artrose/spondylose wervelkolom	2,4
Overige	36,0
Aantal patiënten in LIPZ	2.621
Onbekend	418

Samenvatting aanmelding

Trend

Het percentage patiënten dat via de huisarts naar de oefentherapeut Mensendieck werd verwezen is de afgelopen vijf jaar gedaald van 79% naar 56%. Dit werd met name veroorzaakt door de invoering van DTO waardoor patiënten de mogelijkheid hebben om zonder verwijzing de oefentherapeut te bezoeken. Gedurende de afgelopen vijf jaar was er een afname van het aantal patiënten met lage rugpijn zonder uitstraling en een stijging van het aantal patiënten met rug symptomen / klachten, waardoor deze aandoeningen sinds 2009 van plaats in de top 10 zijn verwisseld.

Jaar

In 2010 werd 56% van de patiënten die de oefentherapeut Mensendieck bezochten verwezen door de huisarts. Negenentwintig procent maakte gebruik van de regeling Directe Toegang Oefentherapie. De meest voorkomende klacht was rug symptomen / klachten. In totaal hebben zeven van de tien aandoeningen uit de top 10 een relatie met de wervelkolom.

Gezondheidsprobleem

Paramedische diagnosecode – trendcijfers

Na het uitvoeren van diagnostisch onderzoek stelt de oefentherapeut Mensendieck een paramedische diagnose op. Het basiselement in deze diagnose is het kernprobleem. In vergelijking met voorgaande jaren komt het kernprobleem 'bekkengordel-zwangerschap' vaker voor, evenals 'psychische problematiek' en 'problematiek bovenste extremiteit'.

tabel: Kernproblemen uit de beroepsspecifieke diagnosecode van patiënten naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

	2006	2007	2008	2009	2010
Problematiek onderste extremiteit	4,0	5,6	5,7	5,4	3,7
Bekkengordel-zwangerschap	4,7	3,4	3,1	4,6	7,5
Bekkengordel-anders	1,9	1,7	1,3	1,6	1,9
Lage rugpijn-zonder uitstraling	11,6	11,5	12,2	12,1	12,2
Lage rugpijn-met uitstraling	10,1	10,6	12,3	11,4	10,0
Lumbale wervelkolom-anders	3,4	4,4	3,0	2,3	2,4
Thoracale problematiek	7,7	6,7	6,3	5,8	5,3
Totale wervelkolom problematiek	10,4	10,5	11,3	11,0	9,0
Problematiek bovenste extremiteit	3,9	3,3	3,8	4,0	5,5
Schoudergordelproblematiek	21,4	21,0	20,2	18,7	18,6
Ademhalingsproblematiek	6,8	6,5	5,0	4,4	5,6
Neurologische problematiek	3,0	3,0	2,8	3,3	2,7
Psychische problematiek	3,9	3,5	4,3	4,9	6,9
Problematiek gehele lichaam	6,0	6,5	7,1	7,6	7,2
Ander kernprobleem	1,2	1,7	1,7	1,5	1,5
Aantal patiënten in LIPZ	2.168	2.406	2.698	2.823	2.697
Onbekend	304	356	203	245	342

Gezondheidsprobleem

Paramedische diagnosecode – cijfers 2010

Schoudergordelproblematiek (inclusief cervicale wervelkolom en hoofd) vormt het belangrijkste kernprobleem in de praktijk voor oefentherapie Mensendeck (18,6%). Lage rugpijn zonder uitstraling en lage rugpijn met uitstraling completeren de top 3.

tabel: Kernprobleem uit de beroepsspecifieke diagnosecode van patiënten die in 2010 zijn behandeld in de praktijk voor oefentherapie Mensendeck (% patiënten)

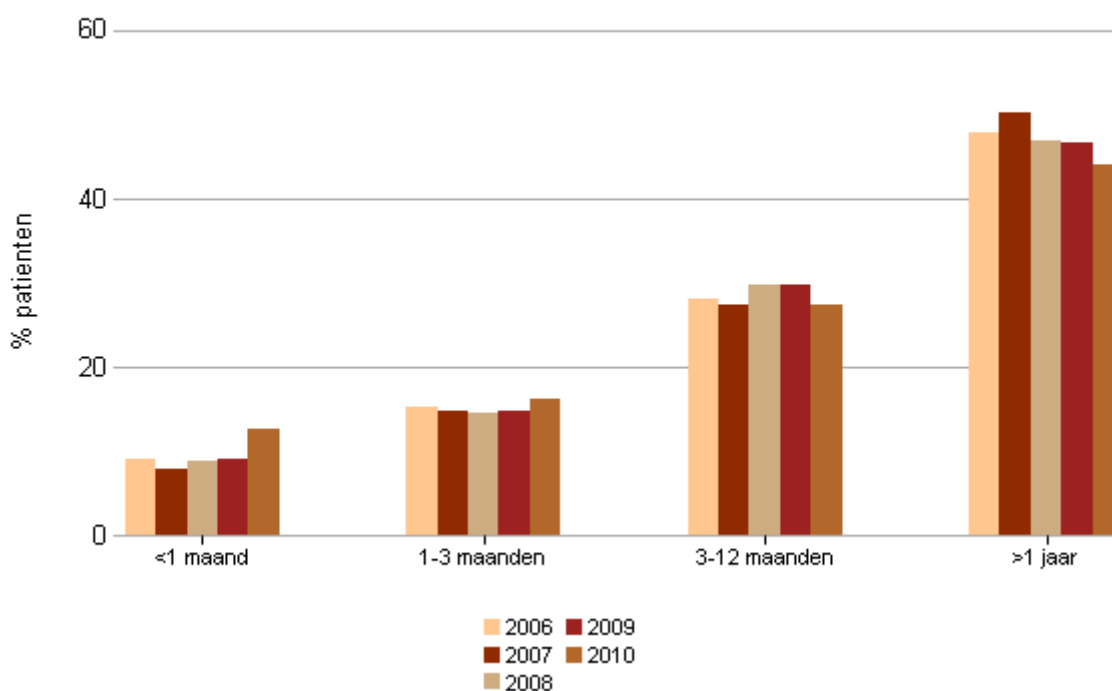
	2010
Problematiek onderste extremiteit	3,7
Bekkengordel-zwangerschap	7,5
Bekkengordel-anders	1,9
Lage rugpijn-zonder uitstraling	12,2
Lage rugpijn-met uitstraling	10,0
Lumbale wervelkolom-anders	2,4
Thoracale problematiek	5,3
Totale wervelkolom problematiek	9,0
Problematiek bovenste extremiteit	5,5
Schoudergordelproblematiek	18,6
Ademhalingsproblematiek	5,6
Neurologische problematiek	2,7
Psychische problematiek	6,9
Problematiek gehele lichaam	7,2
Ander kernprobleem	1,5
Aantal patiënten in LIPZ	2.697
Onbekend	342

Gezondheidsprobleem

Duur klacht – trendcijfers

Tussen 2006 en 2010 is het aantal patiënten dat bij de oefentherapeut Mensendieck kwam met klachten die tussen de één week en één maand bestonden, toegenomen van ruim zeven procent naar 11,2%. Ook het aantal patiënten met subacute klachten (één-drie maanden) laat een stijgende trend zien. Het aandeel van patiënten met klachten langer dan twee jaar is nog altijd het grootst. De verschuiving naar meer acute klachten hangt mogelijk samen met de invoering van Directe Toegankelijk Oefentherapie, waardoor patiënten eerder bij de oefentherapeut komen omdat ze niet meer eerst langs de huisarts hoeven te gaan.

figuur: Percentage patiënten dat met relatief kortdurende en relatief langdurige klachten naar de oefentherapeut Mensendieck gaat naar jaar van behandeling

tabel: Duur van de klacht bij aanvang van de behandelingsperiode van patiënten naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

	2006	2007	2008	2009	2010
<= 2 dagen	0,5	0,5	0,3	0,4	0,2
2-7 dagen	0,7	0,9	1,1	0,9	1,0
1 week - 1 maand	7,8	6,4	7,3	7,7	11,2
1-3 maanden	15,2	14,7	14,6	14,4	16,1
3-6 maanden	13,8	14,2	15,8	15,7	14,2
6-12 maanden	14,1	13,2	13,9	13,7	13,2
1-2 jaar	13,7	14,6	13,4	12,6	12,0
> 2 jaar	34,1	35,5	33,5	33,2	32,0
Aantal patiënten in LIPZ	2.152	2.388	2.701	2.841	2.672
Onbekend	320	374	200	227	367

Gezondheidsprobleem

Duur klacht – cijfers 2010

In 2010 kwam 44% van de patiënten met klachten die meer dan één jaar aanwezig waren. De oefentherapeut Mensendieck ziet amper zeer acute klachten en ongeveer één op de acht patiënten heeft korter dan één maand klachten.

tabel: Duur van de klacht bij aanvang van de behandelingsperiode van patiënten die in 2010 zijn behandeld in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

	2010
<= 2 dagen	0,2
2-7 dagen	1,0
1 week - 1 maand	11,2
1-3 maanden	16,1
3-6 maanden	14,2
6-12 maanden	13,2
1-2 jaar	12,0
> 2 jaar	32,0
Aantal patiënten in LIPZ	2.672
Onbekend	367

Gezondheidsprobleem

Recidief klacht – trendcijfers

Het percentage patiënten die met recidiverende klachten bij de oefentherapeut Mensendieck komt schommelt sinds 2007 rond 33-34%. Onder een recidiverende klacht wordt een klacht verstaan die optreedt na een klachtenvrije periode van ten minste vier weken en ten hoogste twee jaar.

tabel: Herhaling van de klacht van patiënten naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

	2006	2007	2008	2009	2010
Ja	39,0	33,5	34,5	33,1	33,4
Nee	61,0	66,5	65,5	66,9	66,6
Aantal patiënten in LIPZ	2.092	2.371	2.652	2.766	2.647
Onbekend	377	389	246	256	390

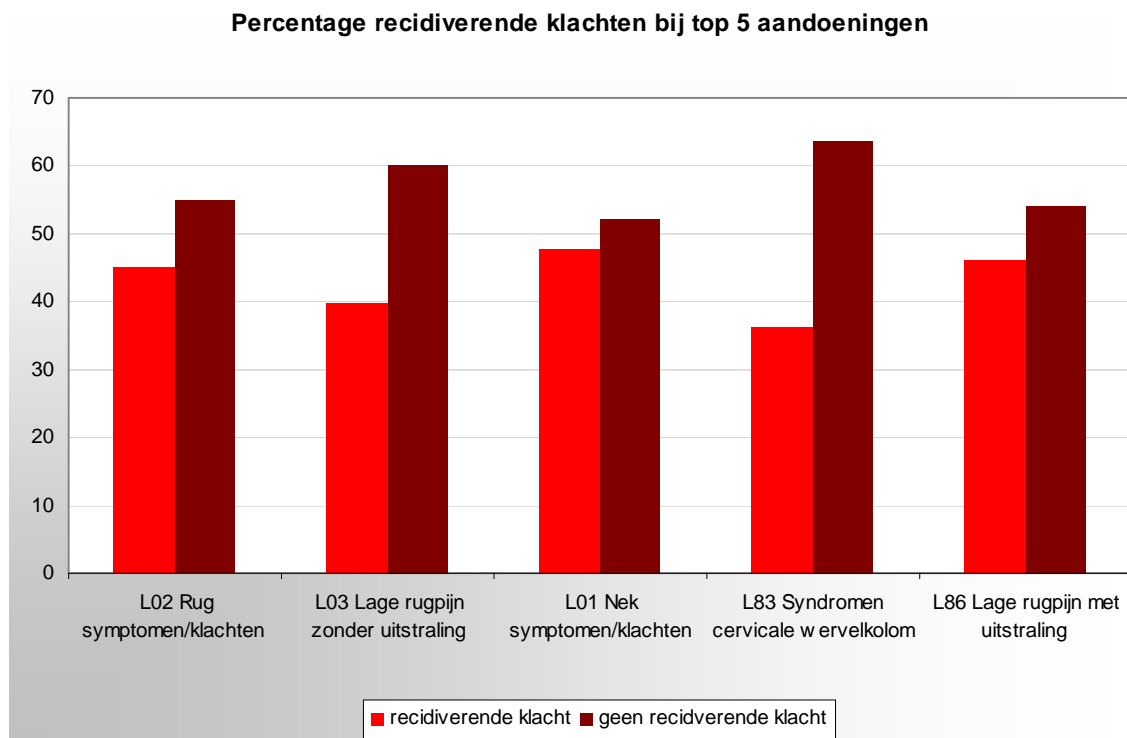
© LIPZ

Gezondheidsprobleem

Recidief klacht – cijfers 2010

In 2010 kwam 33% van de patiënten bij de oefentherapeut Mensendieck met een recidiverende klacht. Het percentage recidieven ligt bij de top 5 aandoeningen hoger dan bij de gemiddelde patiënt in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck.

figuur: herhaling van de klacht van patiënten naar aandoening in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

Gezondheidsprobleem

Ontstaanswijze klacht – trendcijfers

Sinds 2010 wordt de ontstaanswijze van de klacht geregistreerd. Bij meer dan drie kwart van de patiënten is de klacht geleidelijk ontstaan. Circa één op de vijf klachten uit zich tijdens of door werk en één op de zeven door of tijdens de zwangerschap en/of bevalling. Ruim 40% van de patiënten komt met een klacht die op een andere wijze dan door verkeer, sport, werk, hobby, zwangerschap of operatie is ontstaan.

tabel: Ontstaanswijze van de klacht van patiënten die in 2010 zijn behandeld in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

	2010
Aangeboren	2,1
Plotseling	15,6
Geleidelijk	76,5
Anders	5,9
Aantal patiënten in LIPZ	2.425
Onbekend	612

© LIPZ

	2010
Verkeer	2,8
Sporten	4,6
Betaald werk	19,8
Onbetaald werk/hobby	7,3
Zwangerschap/bevalling	13,9
Operatie	2,0
Anders	40,7
Niet van toepassing	8,8
Aantal patiënten in LIPZ	1.910
Onbekend	1.129

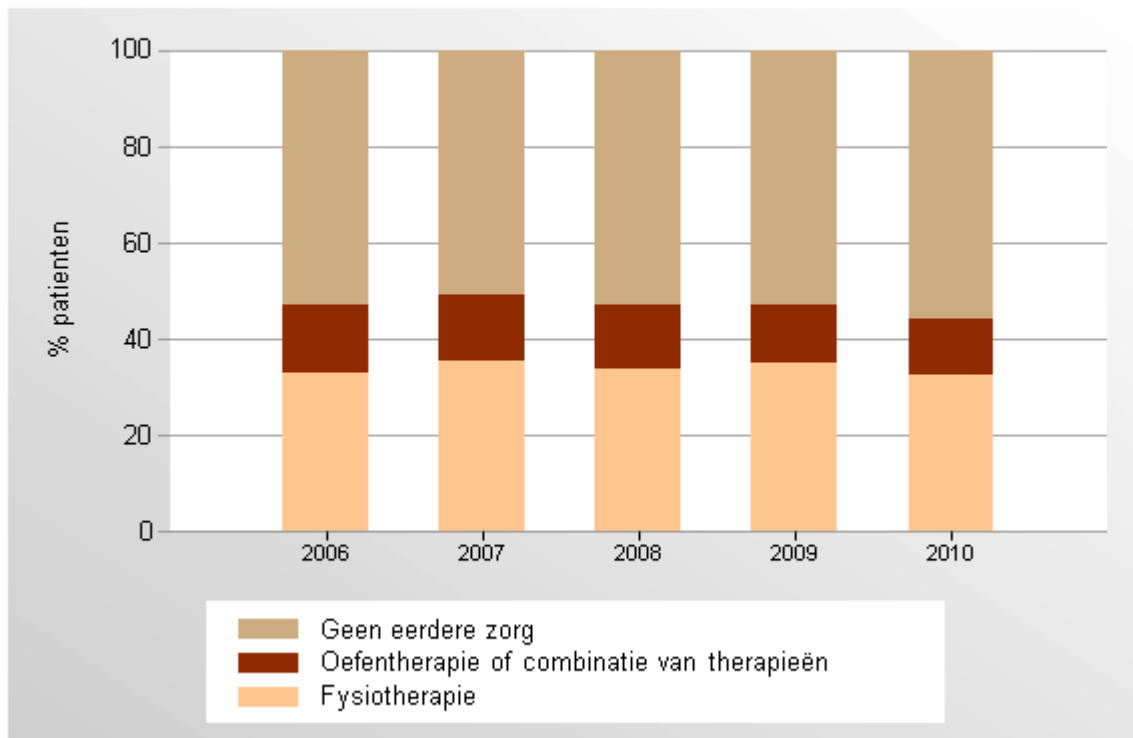
© LIPZ

Gezondheidsprobleem

Eerdere zorg – trendcijfers

Wat betreft eerder zorggebruik valt op dat het percentage patiënten dat nooit eerder fysiotherapeutische / oefentherapeutische zorg ontvangen heeft met drie procent toegenomen is ten opzichte van 2009. Het is afwachten of deze stijging zich de komende jaren verder voortzet.

figuur: Ander of eerder zorggebruik voor dezelfde of andere klachten gedurende twee jaar voorafgaand aan het begin van de behandelingsperiode bij patiënten naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck

© LIPZ

tabel: Ander of eerder zorggebruik voor dezelfde of andere klachten gedurende twee jaar voorafgaand aan het begin van de behandelingsperiode bij patiënten naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

	2006	2007	2008	2009	2010
Fysiotherapie	33,0	35,3	33,7	34,8	32,6
Oefentherapie Cesar	0,9	0,8	1,3	1,0	0,8
Oefentherapie Mensendieck	8,1	8,9	8,4	7,3	7,0
Fysiotherapie en oefentherapie	3,6	3,5	3,3	3,6	3,3
Oefentherapie Cesar en Mensendieck	1,2	0,5	0,3	0,3	0,2
Geen	53,2	51,1	53,0	52,9	56,0
Aantal patiënten in LIPZ	2.065	2.164	2.356	2.381	2.340
Onbekend	403	596	545	649	697

© LIPZ

Gezondheidsprobleem

Eerdere zorg – cijfers 2010

Zesenvijftig procent van de populatie in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck heeft nooit eerder fysiotherapeutische of oefentherapeutische zorg gehad. Ruim 32% is in het verleden behandeld door een fysiotherapeut en bijna acht procent door een oefentherapeut Cesar / Mensendieck.

tabel: Ander of eerder zorggebruik voor dezelfde of andere klachten gedurende twee jaar voorafgaand aan het begin van de behandelingsperiode voor patiënten die in 2010 zijn behandeld in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

	2010
Fysiotherapie	32,6
Oefentherapie Cesar	0,8
Oefentherapie Mensendieck	7,0
Fysiotherapie en oefentherapie	3,3
Oefentherapie Cesar en Mensendieck	0,2
Geen	56,0
Aantal patiënten in LIPZ	2.340
Onbekend	697

© LIPZ

Gezondheidsprobleem

Richtlijngebruik – cijfers 2010

Bij 65% van de patiënten geven therapeuten aan dat ze verwachten dat er geen richtlijn van toepassing is. Wanneer de diagnose (gedefinieerd aan de hand van de International Classification of Primary Care (ICPC)) gekoppeld wordt aan de verschillende richtlijnen blijkt dat de richtlijn CANS het meest wordt toegepast; namelijk bij 91% van de patiënten met klachten van de arm, nek of schouder. De richtlijn aspecifieke nek- en schouderklachten wordt daarentegen bij ca een derde van de patiënten met deze aandoening gebruikt. Voor alle richtlijnen die zijn gekoppeld aan een diagnose geldt dat bij de overige patiënten is aangegeven dat er geen richtlijn van toepassing is. Het is onbekend waarom de richtlijn in deze gevallen niet toepasbaar was.

N.B. Juridische status van richtlijnen (bron: KNGF. <https://www.kngfrichtlijnen.nl/612/Richtlijnen.htm>)
 Als een richtlijn formeel is vastgesteld geldt deze als leidraad voor de beroepsgroep. Een richtlijn vormt geen wettelijke voorschrift, maar beschrijft de meest actuele en wetenschappelijk onderbouwde aanpak van een aandoening. Deze aanbevelingen zijn doorgaans gebaseerd op de 'gemiddelde patiënt'. Zorgverleners kunnen zo nodig afwijken van de richtlijn. Soms is dit zelfs noodzakelijk. Als een zorgverlener van de richtlijn afwijkt is het belangrijk dat dit wordt beargumenteerd en gedocumenteerd.

tabel: Door de oefentherapeut Mensendieck verwacht richtlijngebruik bij patiënten die in 2010 behandeld zijn in de fysiotherapiepraktijk voor de totale populatie en voor de populatie waarbij een richtlijn beschikbaar is (% patiënten)*

	2010	
	% toegepast in de totale populatie	% toegepast bij indicatie richtlijn*
Geen richtlijn van toepassing	65,1	
CANS**	4,3	90,9
Osteoporose	0,4	
Aspecifieke nek- en schouderklachten	13,3	33,0
Parkinson	1,4	89,2
Andere niet genoemde richtlijn	15,5	
Aantal patiënten in LIPZ	2.633	
Onbekend	405	

* alleen berekend wanneer richtlijn kon worden gekoppeld aan een diagnose o.b.v. ICPC

** CANS (Complaints of Arm, Neck and/or shoulder): klachten van arm, nek en/of schouder

Samenvatting gezondheidsprobleem

Trend

De grootste groep patiënten komt bij de oefentherapeut Mensendieck met klachten die bij aanvang van de therapie al meer dan twee jaar bestonden. Het afgelopen jaar is het percentage patiënten met kortdurende klachten wel toegenomen. Mogelijk hangt dit samen met de invoering van Directe Toegang Oefentherapie in 2008. Het aantal recidiverende klachten schommelt sinds 2007 rond de 33-34%. Vergeleken met eerder jaren kwamen in 2010 meer patiënten die niet eerder onder behandeling zijn geweest.

Jaar

In 2010 was de categorie patiënten met klachten die langer dan twee jaar bestonden het meest vertegenwoordigd in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (32%). Drieëndertig procent van de patiënten die bij de oefentherapeut Mensendieck komt heeft een recidiverende klacht. Het percentage recidieven ligt bij de top 5 aandoeningen hoger dan bij de gemiddelde patiënt in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck. Bij ruim drie kwart van de patiënten was de klacht geleidelijk ontstaan. In 2010 gaven therapeuten bij 65,1% van de patiënten aan dat er geen richtlijn van toepassing was. De richtlijn CANS werd gebruikt in ruim 90% van de gevallen waarbij het geïndiceerd was om deze richtlijn te gebruiken.

Behandeling

Behandeldoelen – trendcijfers

Oefentherapeuten Mensendieck kunnen per patiënt één hoofddoel op activiteitsniveau kiezen en/of één behandeldoel op lichaamsfunctieniveau. De afgelopen vijf jaar zijn oefentherapeuten Mensendieck steeds vaker een doel op activiteitsniveau én een doel op lichaamsfunctie niveau gaan formuleren. Gaan liggen/zitten/staan is de laatste vijf jaar steeds het meest genoemd als behandeldoel op activiteitsniveau. Doelen op het gebied van het 'algemeen dagelijks leven' zijn de laatste jaren in populariteit toegenomen (2,3% in 2006, 14,7% in 2010).

tabel: Per niveau de vijf meest voorkomende behandeldoelen van patiënten naar jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

	2006	2007	2008	2009	2010
ACTIVITEITENNIVEAU					
(Gaan) liggen/zitten/staan	30,2	26,2	31,2	36,1	38,5
Overige motorische vaardigheden	3,1	5,1	8,0	7,1	4,4
Bukken/hurken/knielen etc.	2,5	3,4	3,1	3,7	2,7
ADL (incl. wassen/aankleden(eten) *	2,3	1,9	6,8	12,1	14,7
Huishoudelijke vaardigheden	1,1	1,9	1,9	2,1	1,9
Arbeid gerelateerde activiteiten	11,1	10,9	9,1	11,8	13,6
Overige behandeldoelen op activiteitsniveau	6,9	7,3	7,2	13,2	15,9
Alleen doel op lichaamsfunctieniveau	42,9	43,3	32,7	13,9	8,3
LICHAAMSFUNCTIENIVEAU					
Controle willekeurige bewegingen	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5
Stand/houding wervelkolom	13,1	15,1	16,8	13,4	12,9
Stabiliteit/mobiliteit wervelkolom	13,5	14,2	15,0	13,2	12,1
Lichaamshouding	19,6	18,6	17,0	18,3	17,5
Ontspanning	13,3	14,4	14,8	15,0	14,7
Functie musculatuur nek/schouder/arm	8,1	7,8	8,0	9,3	10,6
Overige behandeldoelen op functieniveau	24,7	23,6	23,3	28,1	29,1
Alleen doel op activiteitsniveau	7,2	6,0	4,6	2,3	2,7
Aantal patiënten in LIPZ	2.169	2.416	2.721	2.847	2.701
Behandeldoelen onbekend	301	346	179	179	337

© LIPZ

* ADL: activiteiten van het dagelijks leven

Behandeling

Behandeldoelen – cijfers 2010

In 2010 had 38,5% van de behandeldoelen op activiteitsniveau betrekking op 'gaan zitten/liggen/staan'. Slechts acht procent van de therapeuten formuleerde alleen een doel op lichaamsfunctieniveau. Het meest genoemde doel op lichaamsfunctieniveau na de categorie 'overige behandeldoelen op functieniveau' heeft betrekking op lichaamshouding (17,5%).

tabel: Per niveau de vijf meest voorkomende behandeldoelen van patiënten die in 2010 zijn behandeld in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% patiënten)

	2010
ACTIVITEITENNIVEAU	
(Gaan) liggen/zitten/staan	38,5
Overige motorische vaardigheden	4,4
Bukken/hurken/knielen etc.	2,7
ADL (incl. wassen/aankleden(eten) *	14,7
Huishoudelijke vaardigheden	1,9
Arbeid gerelateerde activiteiten	13,6
Overige behandeldoelen op activiteitsniveau	15,9
Alleen doel op lichaamsfunctieniveau	8,3
LICHAAMSFUNCTIENIVEAU	
Controle willekeurige bewegingen	0,5
Stand/houding wervelkolom	12,9
Stabiliteit/mobiliteit wervelkolom	12,1
Lichaamshouding	17,5
Ontspanning	14,7
Functie musculatuur nek/schouder/arm	10,6
Overige behandeldoelen op functieniveau	29,1
Alleen doel op activiteitsniveau	2,7
Aantal patiënten in LIPZ	2.701
Behandeldoelen onbekend	337

© LIPZ

* ADL: activiteiten van het dagelijks leven

Behandeling

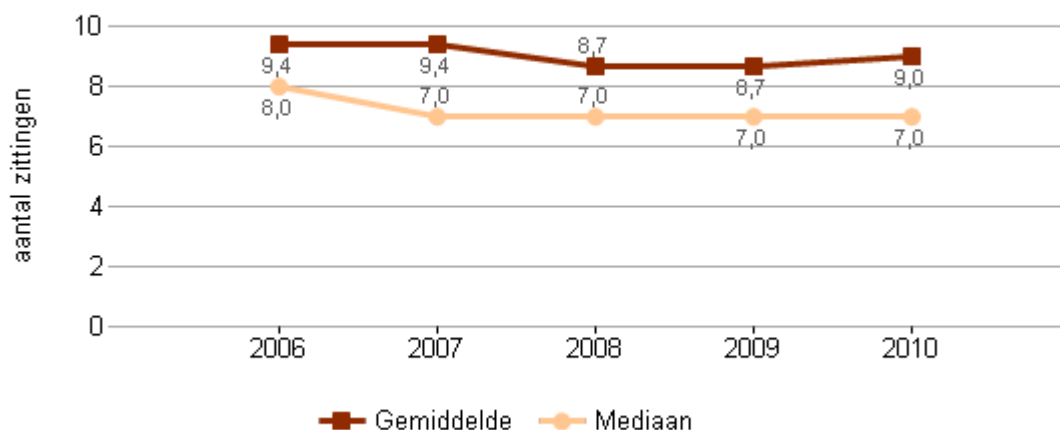
Behandelomvang – aantal zittingen per kalenderjaar – trendcijfers

Voor het berekenen van de behandelomvang wordt, zowel voor het aantal zittingen als voor de behandelduur, gekeken naar de omvang per kalenderjaar en naar de omvang per behandelingsaflevering (dat wil zeggen de totale behandeling die nodig is voor de klacht). Voor de berekening per kalenderjaar wordt dat gedeelte uit een behandelingsaflevering geselecteerd dat in één specifiek jaar gegeven is. Het aantal zittingen en de behandelduur per kalenderjaar liggen dan ook lager dan het aantal zittingen en de behandelduur per behandelingsaflevering. Deze paragraaf beschrijft het aantal zittingen per kalenderjaar, gegevens over het aantal zittingen per behandelingsaflevering worden in de volgende paragraaf beschreven.

De mediaan* van het aantal zittingen oefentherapie Mensendieck voor de totale populatie betrof tussen 2006 en 2010 zeven à acht behandelingen. Het gemiddelde schommelt rond de negen zittingen. Tussen 2006 en 2008 is de mediaan van het aantal zittingen bij patiënten met een chronische indicatie gedaald, daarna heeft het zich gestabiliseerd rond 14 behandelingen.

* Om een indicatie te geven van het aantal zittingen per patiënt kunnen zowel het gemiddelde als de mediaan worden weergegeven. De mediaan is de middelste waarde wanneer de gegevens in orde van grootte worden gesorteerd. Het voordeel van de mediaan ten opzichte van het gemiddelde is dat de mediaan veel minder wordt beïnvloed door extreme waarden. Met betrekking tot het aantal zittingen betekent dat, dat het gemiddelde omhoog getrokken wordt door een kleine groep patiënten die veelvuldig behandeld wordt terwijl deze groep de mediaan niet beïnvloedt. In dit geval wordt daarom de voorkeur gegeven voor -het weergeven van- de mediaan.

figuur: Gemiddeld aantal zittingen en mediaan in de totale populatie naar kalenderjaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden

tabel: Aantal zittingen oefentherapie Cesar per patiënt *per kalenderjaar* voor de totale populatie, lijst- en niet=lijstaandoeningen en vijf veelvoorkomende verwijsdiagnosen/klachten

label	2006			N	% afgerond
	mediaan	gemiddelde	sd		
Totaal	8,0	9,4	8,4	2.359	49,1
VWS-lijst	17,0	21,5	17,6	185	29,0
Niet VWS-lijst	7,0	8,3	6,1	2.174	50,8
Nr.1: L02 Rug symptomen/klachten	7,0	8,2	6,6	258	48,9
Nr.2: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	7,0	8,1	5,4	303	53,0
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	8,0	8,4	5,3	178	47,8
Nr.4: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	7,0	8,5	6,7	137	54,3
Nr.5: L86 Lage-rugpijn met uitstraling	7,0	8,7	6,0	135	52,8

© LIPZ

label	2007			N	% afgerond
	mediaan	gemiddelde	sd		
Totaal	7,0	9,4	8,9	2.483	51,6
VWS-lijst	15,0	21,8	19,1	213	33,8
Niet VWS-lijst	7,0	8,3	6,0	2.270	53,3
Nr.1: L02 Rug symptomen/klachten	7,0	8,5	6,3	258	46,6
Nr.2: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	7,0	8,1	5,6	300	50,8
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,0	8,4	7,3	192	54,1
Nr.4: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	8,0	8,2	6,1	148	52,9
Nr.5: L86 Lage-rugpijn met uitstraling	8,0	9,0	6,3	120	51,4

© LIPZ

2008					
label	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	7,0	8,7	8,2	2.440	52,7
VWS-lijst	14,0	19,8	17,5	204	32,5
Niet VWS-lijst	6,0	7,7	5,8	2.236	54,6
Nr.1: L02 Rug symptomen/klachten	7,0	7,8	6,6	297	55,7
Nr.2: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	6,0	7,4	5,7	308	54,6
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,0	8,5	6,4	165	61,8
Nr.4: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	7,0	7,9	5,9	138	59,6
Nr.5: L86 Lage-rugpijn met uitstraling	6,0	7,7	5,9	153	59,7

2009					
label	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	7,0	8,7	8,1	2.623	43,4
VWS-lijst	14,0	19,7	17,3	206	22,7
Niet VWS-lijst	7,0	7,8	5,8	2.417	45,3
Nr.1: L02 Rug symptomen/klachten	7,0	8,7	6,7	337	47,1
Nr.2: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	6,0	7,2	6,1	324	46,8
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,0	8,1	6,2	173	53,3
Nr.4: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	7,0	8,5	7,2	127	44,7
Nr.5: L86 Lage-rugpijn met uitstraling	7,0	8,4	5,8	176	53,3

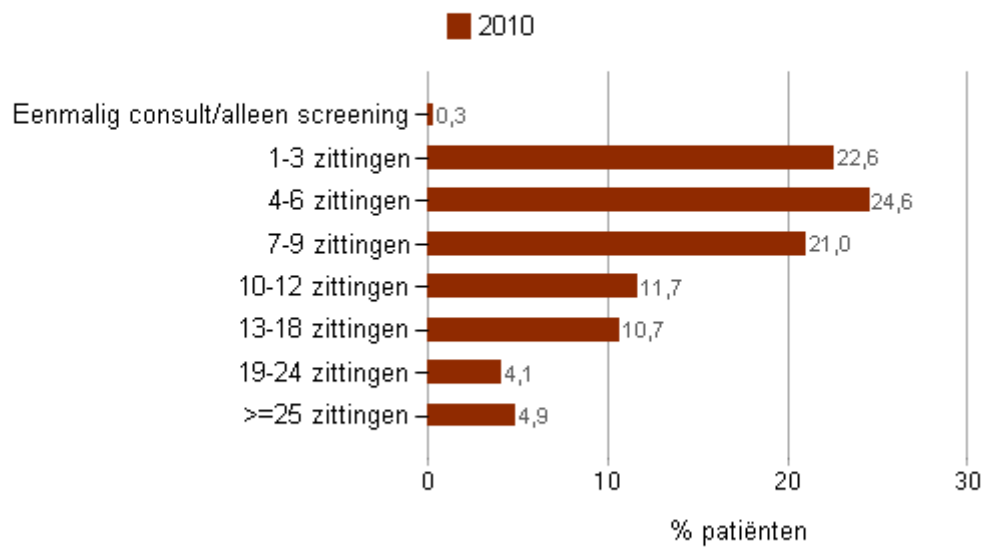
2010					
label	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	7,0	9,0	8,8	2.339	46,0
VWS-lijst	14,5	20,7	18,7	202	24,3
Niet VWS-lijst	7,0	7,9	6,1	2.137	47,8
Nr.1: L02 Rug symptomen/klachten	7,0	8,8	7,2	289	47,2
Nr.2: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	6,0	7,2	6,8	234	45,5
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	7,0	7,9	5,9	160	50,3
Nr.4: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	7,0	8,4	5,1	115	52,8
Nr.5: L86 Lage-rugpijn met uitstraling	7,0	8,6	6,6	101	52,1

Behandeling

Behandelomvang – aantal zittingen per kalenderjaar – cijfers 2010

Bijna een kwart van het aantal patiënten dat de oefentherapeut Mensendieck bezocht ontving tussen de vier en zes behandelingen. Negen procent ontving 19 zittingen of meer, 22% werd maar één tot drie keer behandeld.

figuur: Aantal zittingen oefentherapie Mensendieck van patiënten bij wie de behandeling in 2010 heeft plaatsgevonden

Behandeling

Behandelomvang – aantal zittingen *per behandel episode* – trendcijfers

Deze paragraaf beschrijft het aantal zittingen per behandel episode, gegevens over het aantal zittingen per kalenderjaar staan in de voorgaande paragraaf.

Voor het berekenen van het gemiddelde aantal zittingen en de mediaan per behandel episode zijn patiënten één jaar gevolgd. Zittingen die na dat jaar plaatsvonden zijn buiten beschouwing gelaten. Om deze reden lopen berekeningen één jaar achter.

Het mediane aantal zittingen binnen een behandel episode van patiënten met rug- en nekklachten is sinds 2006 stabiel en ligt rond de acht à negen zittingen.

tabel: Aantal zittingen oefentherapie Mensendieck (en 95%-betrouwbaarheidsinterval) per patiënt per behandel episode voor drie veel voorkomende verwijsdiagnosen

Diagnose	2006			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	9,0	10,6	[9,3 - 11,8]	128
Rugklachten n.n.o.*	9,0	9,9	[8,8 - 11,0]	190
Lage rugpijn zonder uitstraling	9,0	10,3	[9,5 - 11,1]	234

Diagnose	2007			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	9,0	9,8	[8,8 - 10,9]	136
Rugklachten n.n.o.*	9,0	10,3	[9,3 - 11,2]	174
Lage rugpijn zonder uitstraling	9,0	10,1	[9,1 - 11,0]	209

Diagnose	2008			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	8,0	9,1	[8,1 - 10,1]	121
Rugklachten n.n.o.*	8,0	9,6	[8,6 - 10,6]	209
Lage rugpijn zonder uitstraling	8,0	8,6	[7,9 - 9,3]	219

Diagnose	2009			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	8,0	9,7	[8,7 - 10,8]	134
Rugklachten n.n.o.*	9,0	10,6	[9,7 - 11,6]	237
Lage rugpijn zonder uitstraling	8,0	8,4	[7,7 - 9,1]	216

* n.n.o.: niet nader omschreven

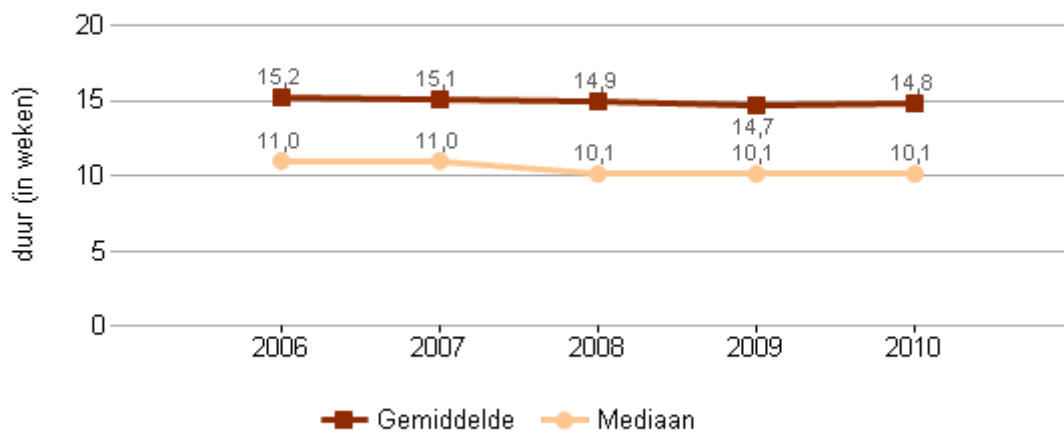
Behandeling

Behandelomvang – behandelduur per kalenderjaar – trendcijfers

Deze paragraaf beschrijft de behandelduur per kalenderjaar, gegevens over de behandelduur per behandelingsperiode staan in de volgende paragraaf beschreven.

In de totale populatie patiënten die de oefentherapeut Mensendieck bezochten is de mediaan van de behandelduur tussen 2006 en 2010 gedaald van 11 naar 10 weken per jaar.

figuur: Gemiddelde behandelduur en mediaan in de totale populatie naar kalenderjaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden

© LIPZ

tabel: Behandelduur oefentherapie Cesar (in weken) per patiënt *per kalenderjaar* voor de totale populatie, lijst- en niet=lijstaandoeningen en vijf veelvoorkomende verwijsdiagnosen/klachten

label	2006			N	% afgerond
	mediaan	gemiddelde	sd		
Totaal	11,0	15,2	13,5	2.359	49,1
VWS-lijst	26,0	27,9	17,4	185	29,0
Niet VWS-lijst	10,1	14,1	12,5	2.174	50,8
Nr.1: L02 Rug symptomen/klachten	10,7	14,1	12,0	258	48,9
Nr.2: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	9,4	13,1	11,5	303	53,0
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	10,4	13,1	11,0	178	47,8
Nr.4: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	9,9	12,6	11,4	137	54,3
Nr.5: L86 Lage-rugpijn met uitstraling	9,1	12,3	10,3	135	52,8

© LIPZ

label	2007			N	% afgerond
	mediaan	gemiddelde	sd		
Totaal	11,0	15,1	13,6	2.483	51,6
VWS-lijst	33,1	29,8	18,3	213	33,8
Niet VWS-lijst	10,1	13,7	12,2	2.270	53,3
Nr.1: L02 Rug symptomen/klachten	10,1	14,3	12,8	258	46,6
Nr.2: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	10,0	13,7	12,0	300	50,8
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	9,3	12,7	11,6	192	54,1
Nr.4: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	9,1	11,2	9,7	148	52,9
Nr.5: L86 Lage-rugpijn met uitstraling	11,0	13,3	11,9	120	51,4

© LIPZ

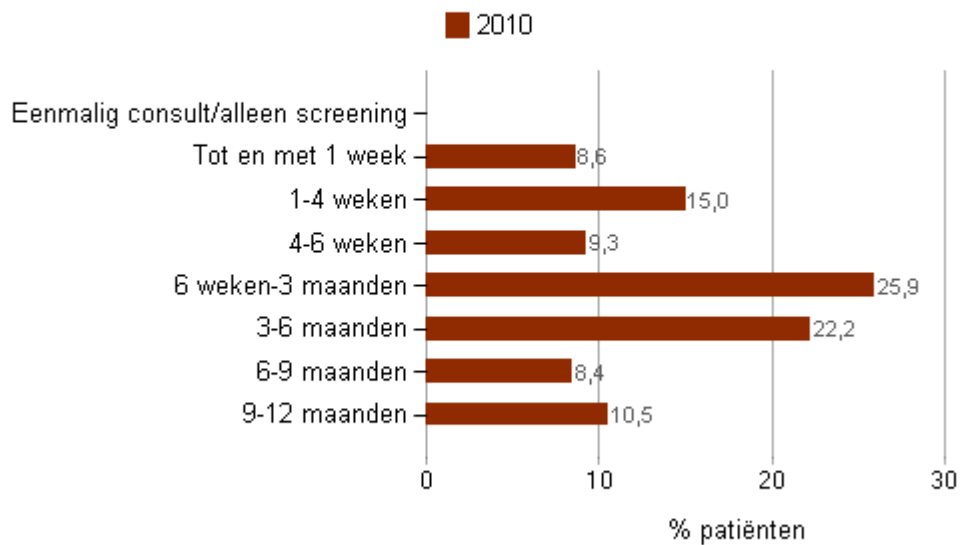
2008					
label	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	10,1	14,9	14,0	2.440	52,7
VWS-lijst	32,1	29,1	18,3	204	32,5
Niet VWS-lijst	9,8	13,7	12,8	2.236	54,6
Nr.1: L02 Rug symptomen/klachten	10,1	13,6	12,5	297	55,7
Nr.2: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	9,1	13,0	12,0	308	54,6
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	9,1	13,3	12,8	165	61,8
Nr.4: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	10,9	13,3	11,6	138	59,6
Nr.5: L86 Lage-rugpijn met uitstraling	8,1	12,1	12,8	153	59,7
2009					
label	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	10,3	15,0	14,0	2.623	43,4
VWS-lijst	27,0	27,4	18,7	206	22,7
Niet VWS-lijst	10,1	13,9	13,0	2.417	45,3
Nr.1: L02 Rug symptomen/klachten	10,7	15,3	13,7	337	47,1
Nr.2: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	8,1	11,9	12,2	324	46,8
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	10,1	14,2	13,2	173	53,3
Nr.4: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	10,1	13,2	12,3	127	44,7
Nr.5: L86 Lage-rugpijn met uitstraling	9,2	13,4	13,2	176	53,3
2010					
label	mediaan	gemiddelde	sd	N	% afgerond
Totaal	10,1	14,8	14,1	2.339	46,0
VWS-lijst	25,1	27,0	19,2	202	24,3
Niet VWS-lijst	9,9	13,6	12,9	2.137	47,8
Nr.1: L02 Rug symptomen/klachten	11,9	15,2	13,3	289	47,2
Nr.2: L03 Lage-rugpijn zonder uitstraling [ex L86]	8,1	11,1	10,9	234	45,5
Nr.3: L01 Nek symptomen/klachten [ex N01]	9,1	13,1	12,6	160	50,3
Nr.4: L83 Syndroom cervicale wervelkolom	11,1	15,2	12,5	115	52,8
Nr.5: L86 Lage-rugpijn met uitstraling	8,1	13,6	13,8	101	52,1

Behandeling

Behandelomvang – behandelduur per kalenderjaar –cijfers 2010

In 2010 werd ruim een kwart van de patiënten tussen de zes weken en drie maanden behandeld. Het percentage behandelingen dat langer dan 3 maanden duurde lag op 41,1%, het percentage behandelingen dat binnen vier weken werd afgesloten lag op 23,6%.

figuur: Behandelduur oefentherapie Mensendieck van patiënten bij wie de behandeling in 2010 heeft plaatsgevonden (n=2340)

© LIPZ

Behandeling tot hier

Behandelomvang – behandelduur *per behandel episode* – trendcijfers

Deze paragraaf beschrijft de behandelduur per behandel episode, gegevens over de behandelduur per kalenderjaar zijn in de voorgaande paragraaf te lezen.

Bij patiënten met rug- of nekklachten is de duur van de behandeling veranderlijk; er is geen trend waarneembaar. Tussen 2006 en 2009 werden deze patiënten tussen de 11 en 15 weken behandeld (mediaan). Patiënten met specifiek lage rugklachten worden sinds 2006 steeds iets korter behandeld.

tabel: Behandelduur oefentherapie Mensendieck (in weken) (en 95%-betrouwbaarheidsinterval) per patiënt *per behandel episode* voor drie veel voorkomende verwijsdiagnosen

Diagnose	2006			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	15,1	17,0	[14,9 - 19,0]	128
Rugklachten n.n.o.*	13,1	16,5	[14,7 - 18,4]	190
Lage rugpijn zonder uitstraling	14,1	18,2	[16,4 - 19,9]	234

Diagnose	2007			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	12,9	15,7	[13,6 - 17,7]	136
Rugklachten n.n.o.*	13,3	17,5	[15,4 - 19,6]	174
Lage rugpijn zonder uitstraling	13,9	17,3	[15,5 - 19,1]	209

Diagnose	2008			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	10,6	14,5	[12,2 - 16,7]	121
Rugklachten n.n.o.*	12,3	16,3	[14,4 - 18,1]	209
Lage rugpijn zonder uitstraling	11,1	15,0	[13,3 - 16,6]	219

Diagnose	2009			N
	med	gem	[95%-BI]	
Nek symptomen/klachten	13,0	16,5	[14,2 - 18,8]	134
Rugklachten n.n.o.*	13,7	17,4	[15,7 - 19,1]	237
Lage rugpijn zonder uitstraling	10,9	13,6	[12,1 - 15,2]	216

* n.n.o.: niet nader omschreven

Behandeling

Prestaties – trendcijfers

Bij het declareren van een zitting wordt onderscheid gemaakt in verschillende behandelvormen, zoals een reguliere behandeling in de praktijk, een behandeling bij de patiënt thuis of een groepsbehandeling. Dit zijn de zogenoemde prestaties, welke zijn vastgesteld door de Nederlandse Zorgautoriteit.

Het aantal reguliere zittingen Mensendieck laat sinds 2006 een dalende trend zien (90,9% in 2006 naar 86,5% in 2010). De dalende trend wordt deels gecompenseerd door een stijgend aantal gedeclareerde groepsbehandelingen. Ook het aantal zittingen kinderoefentherapie neemt toe, evenals het aantal intakes na screeningen. Sinds 2008 bestaat de mogelijkheid om deze laatste twee prestatiecodes te declareren als gevolg van de invoering van de presentatiecode 'kinderoefentherapie Mensendieck' respectievelijk de Directe Toegang Oefentherapie.

tabel: Declaraties van zittingen oefentherapie Mensendieck naar de behandelvorm (prestatiecode) naar het jaar van behandeling in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% zittingen)

	2006	2007	2008	2009	2010
Reguliere zittingen	90,9	90,5	90,1	88,4	86,5
Reguliere zittingen bij patiënt	8,2	7,0	7,3	6,5	6,3
Reguliere zittingen in instelling	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0
Groepsbehandelingen	0,9	2,5	1,0	2,0	3,2
Eenmalig onderzoek/consult	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Screeningen	0,0	0,0	0,1	0,2	0,3
Intakes na screening	0,0	0,0	0,3	1,0	1,1
Intakes na verwijzing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Praktijkspecifieke codes	0,1	0,0	0,0	0,1	0,3
Kinderoefentherapie Mensendieck	0,0	0,0	1,0	1,8	2,3
Overige prestatiecodes	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Aantal zittingen in LIPZ	22.453	25.940	25.150	25.543	24.552
Onbekend	5	2	34	5	137

© LIPZ

Behandeling

Prestaties – cijfers 2010

Reguliere zittingen vormen met 87% de belangrijkste declaratiegroep voor oefentherapeuten Mensendieck. Het percentage gedeclareerde groepsbehandelingen bedroeg in 2010 ruim drie procent. Ruim twee procent van het aantal zittingen werd gedeclareerd als zitting 'kinderoefentherapie Mensendieck'.

tabel: Declaraties van zittingen oefentherapie Mensendieck naar de behandelvorm (prestatiecode) van patiënten die in 2010 zijn behandeld in de praktijk voor oefentherapie Mensendieck (% zittingen)

	2010
Reguliere zittingen	86,5
Reguliere zittingen bij patiënt	6,3
Reguliere zittingen in instelling	0,0
Groepsbehandelingen	3,2
Eenmalig onderzoek/consult	0,0
Screeningen	0,3
Intakes na screening	1,1
Intakes na verwijzing	0,0
Praktijkspecifieke codes	0,3
Kinderoefentherapie Mensendieck	2,3
Overige prestatiecodes	0,0
Aantal zittingen in LIPZ	24.552
Onbekend	137

© LIPZ

Behandeling

Verrichtingen – trendcijfers

Na afloop van de behandelreeks registreren LiPZ-therapeuten wat zij tijdens de behandelingen gedaan hebben, dit zijn de zogenoemde verrichtingen. Deze verrichtingen zijn gebaseerd op de Classificatie Verrichtingen Paramedische Bewegingsberoepen. Ten behoeve van de LiPZ-registratie kunnen therapeuten maximaal drie verrichtingen, die in ten minste de helft van de zittingen zijn toegepast, registreren.

Niet geheel onverwacht wordt er bij de oefentherapeut Mensendieck met nagenoeg alle patiënten geoefend. Waar in 2006 de nadruk nog iets meer lag op het oefenen van functies, nemen sindsdien oefenen ter verbetering van de vaardigheden de grootste plaats in binnen de behandeling en dit neemt nog steeds toe. Ook worden er steeds vaker begeleidende verrichtingen toegepast.

tabel: Verrichtingen bij patiënten oefentherapie Mensendieck naar het jaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden

	2006	2007	2008	2009	2010
Sturen en oefenen	100,0	98,7	99,0	99,1	99,1
individueel - functies	70,3	68,4	66,2	64,3	64,4
groep - functies	9,4	7,9	5,6	2,7	3,2
individueel - vaardigheden	67,5	71,5	67,5	74,9	76,9
groep - vaardigheden	2,9	1,0	0,7	0,5	3,5
Begeleidende verrichtingen	41,1	37,5	40,4	43,1	54,8
informereren /adviseren	41,0	37,3	39,5	42,1	53,6
bieden van steun	0,1	0,3	0,8	1,2	1,1
begeleiden niet gespecificeer	0,0	0,2	0,5	0,3	1,6
Overige verrichtingen	0,4	0,2	1,9	5,8	2,1
Aantal patiënten in LiPZ	1.116	1.267	1.454	1.382	1.535
Onbekend	562	734	628	498	547

© LiPZ

Behandeling

Verrichtingen – cijfers 2010

In 2010 werd met bijna alle patiënten functies en vaardigheden geoefend. Bij ruim de helft van de patiënten werden ook begeleidende verrichtingen als één van de drie meest toegepaste verrichtingen genoemd.

tabel: Verrichtingen bij patiënten oefentherapie Mensendieck bij wie de behandeling in 2010 heeft plaatsgevonden

	2010
Sturen en oefenen	99,1
individueel - functies	64,4
groep - functies	3,2
individueel - vaardigheden	76,9
groep - vaardigheden	3,5
Begeleidende verrichtingen	54,8
informereren /adviseren	53,6
bieden van steun	1,1
begeleiden niet gespecificeerd	1,6
Overige verrichtingen	2,1
Aantal patiënten in LIPZ	1.535
Onbekend	547

© LIPZ

Samenvatting behandeling

Trend

Het aantal gedeclareerde reguliere zittingen laat een dalende trend zien. Deze kan verklaard worden door de invoering van de Directe Toegang Oefentherapie en de mogelijkheid om sinds 2008 oefentherapeutische zittingen bij kinderen zittingen ook als zodanig te declareren. Therapeuten kiezen bij aanvang van de behandeling steeds vaker om zowel een doel op activiteitsniveau als een doel op het niveau van lichaamsfunctie te formuleren. Het aantal behandelingen dat per kalenderjaar gegeven wordt was in 2010 iets lager dan in 2006. Hetzelfde geldt voor de mediaan van de behandelduur per kalenderjaar. Gedurende de afgelopen jaren lag tijdens de behandeling de nadruk van de therapie op het sturen en oefenen van functies en met name vaardigheden.

Jaar

In 2010 werd 87% van het aantal zittingen gedeclareerd als reguliere zitting. Het percentage zittingen 'kinderoefentherapie Mensendieck' lag op twee procent. Het meest gekozen doel op activiteitsniveau had betrekking op 'gaan liggen/zitten/staan'. De mediaan van het aantal behandelingen lag in 2010 op zeven; de behandelduur bedroeg tien weken. In deze periode werd met zo goed als alle patiënten functies en vaardigheden geoefend, ook begeleidende taken in de vorm van advies maakte bij ruim de helft van de patiënten onderdeel uit van de behandeling.

Evaluatie

Reden einde zorg – trendcijfers

Het percentage patiënten waarbij de behandeling beëindigd wordt wanneer de patiënt ook uitbehandeld is, is in 2010 gestegen te opzichte van voorgaande jaren. Het aantal behandelperioden dat op initiatief van de patiënt beëindigd wordt daalt sinds 2008. Er is eveneens een dalende trend te zien in het aantal behandelperioden dat beëindigd wordt door de oefentherapeut Mensendieck.

tabel: Reden voor beëindiging van de zorg bij patiënten oefentherapie Mensendieck naar het jaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden *

	2006	2007	2008	2009	2010
Patiënt uitbehandeld	72,9	76,9	71,0	76,9	78,5
Maximaal aantal vergoede zittingen bereikt	3,7	2,4	3,4	3,0	3,2
Gestaakt door patiënt	12,3	10,0	13,4	10,7	9,2
Gestaakt door verwijzer	0,3	0,0	0,1	0,2	0,2
Gestaakt door paramedicus	5,8	4,7	3,6	3,3	2,0
Anders	5,1	6,1	8,5	5,8	6,9
Behandeling niet beëindigd	960	917	1.108	1.120	1.143
Aantal patiënten in LIPZ	708	1.074	970	823	903
Onbekend	6	5	3	11	10

© LIPZ

* Behandelingen worden aan het einde niet altijd geregistreerd als 'afgesloten', omdat patiënten op deze manier bij eventuele terugval eenvoudig opnieuw in behandeling kunnen worden genomen. Hierdoor ontstaat een groep patiënten bij wie de reden voor beëindiging van de zorg onbekend is

Evaluatie

Reden einde zorg – cijfers 2010

In 2010 werd bij 78,5% van de patiënten de behandeling beëindigd omdat de patiënt uitbehandeld was. Ruim negen procent van de patiënten beëindigde de behandeling bij de oefentherapeut Mensendieck op eigen initiatief.

tabel: Reden voor beëindiging van de zorg bij patiënten bij wie de behandeling in 2010 heeft plaatsgevonden (% patiënten)*

	2010
Patiënt uitbehandeld	78,5
Maximaal aantal vergoede zittingen bereikt	3,2
Gestaakt door patiënt	9,2
Gestaakt door verwijzer	0,2
Gestaakt door paramedicus	2,0
Anders	6,9
Behandeling niet beëindigd	1.143
Aantal patiënten in LIPZ	903
Onbekend	10

© LIPZ

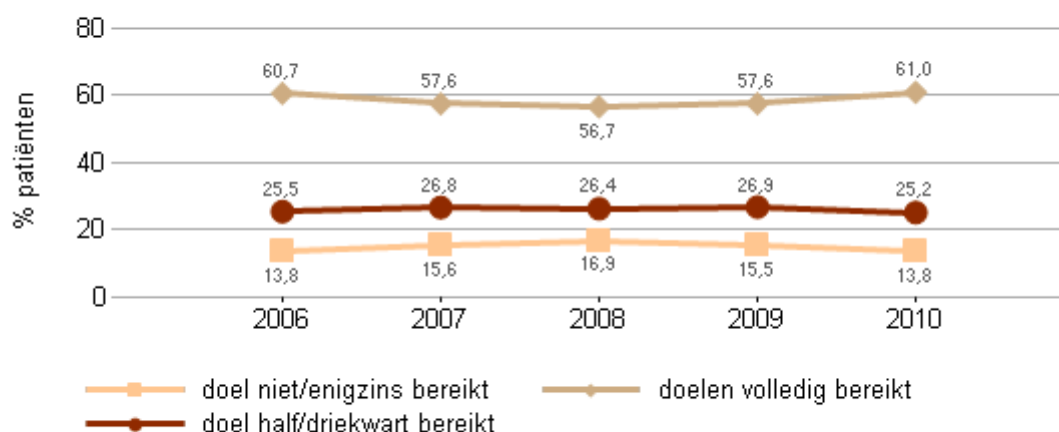
* Behandelingen worden aan het einde niet altijd geregistreerd als 'afgesloten', omdat patiënten op deze manier bij eventuele terugval eenvoudig opnieuw in behandeling kunnen worden genomen. Hierdoor ontstaat een groep patiënten bij wie de reden voor beëindiging van de zorg onbekend is

Evaluatie

Resultaat – trendcijfers

Het percentage patiënten waarbij de behandeldoelen naar het oordeel van de therapeut aan het einde van de behandeling volledig zijn bereikt, schommelt tussen 2006 en 2010 tussen de 57% en 61%. Het percentage patiënten waarbij de doelen helemaal niet behaald worden is sinds 2008 met drie procent gedaald.

figuur: Het resultaat van de behandeling naar het oordeel van de therapeut bij patiënten oefentherapie Mensendieck naar jaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden

© LIPZ

tabel: Het resultaat van de behandeling naar het oordeel van de therapeut bij patiënten oefentherapie Mensendieck naar jaar waarin de behandeling heeft plaatsgevonden (% patiënten)*

	2006	2007	2008	2009	2010
Behandeldoelen niet bereikt	6,1	6,5	8,3	6,9	5,3
Behandeldoelen enigzins bereikt	7,7	9,1	8,6	8,6	8,4
Behandeldoelen voor de helft bereikt	8,5	9,6	10,0	7,8	8,1
Behandeldoelen voor driekwart bereikt	17,1	17,1	16,3	19,1	17,1
Behandeldoelen volledig bereikt	60,7	57,6	56,7	57,6	61,0
Aantal patiënten in LIPZ	756	904	827	864	959
Onbekend	921	1.096	1.254	1.097	1.100

© LIPZ

* Behandelingen worden aan het einde niet altijd geregistreerd als 'afgesloten', omdat patiënten op deze manier bij eventuele terugval eenvoudig opnieuw in behandeling kunnen worden genomen. Hierdoor ontstaat een groep patiënten bij wie het resultaat onbekend is

Evaluatie

Resultaat – cijfers 2010

In 2010 behaalde 78% van de patiënten minimaal driekwart van de gestelde behandeldoelen naar het oordeel van de therapeut. Ruim vijf procent behaalde de gestelde doelen helemaal niet.

tabel: Het resultaat van de behandeling naar oordeel van de therapeut bij patiënten oefentherapie Mensendieck bij wie de behandeling in 2010 heeft plaatsgevonden (% patiënten)

	2010
Behandeldoelen niet bereikt	5,3
Behandeldoelen enigszins bereikt	8,4
Behandeldoelen voor de helft bereikt	8,1
Behandeldoelen voor driekwart bereikt	17,1
Behandeldoelen volledig bereikt	61,0
Aantal patiënten in LIPZ	959
Onbekend	1.100

© LIPZ

Samenvatting evaluatie

Trend

De meeste behandelingen bij de oefentherapeut Mensendieck werden de afgelopen vijf jaar afgesloten omdat de patiënt was uitbehandeld. Het percentage patiënten dat bij het beëindigen van de behandeling de gestelde behandeldoelen volledig behaald had fluctueerde tussen de 56 en 61%.

Jaar

Bij de overgrote meerderheid van de patiënten werd een behandeling bij de oefentherapeut Mensendieck afgesloten omdat de patiënt uitbehandeld was (78%). Ruim 60% van de patiënten behaalde tijdens de behandelingsperiode de gestelde doelen volledig; ruim vijf procent behaalde de doelen helemaal niet.